

De toros i burros

Va començar a la comarca del Pla de l'Estany: de cop, algun cotxe començava a lluir un adhesiu en negre d'un ase, que començava a acompanyar el toro que d'altres ciutadans –que semblen no sentir-se catalans– també llueixen. Després es van ampliar els colors, per acordar-los al color de la carrosseria de l'automòbil –en plata, en blanc, en vermell–. Fins i tot n'han sortit imitacions –ja considerablement coentes, amb el burro amb una barretina, algun element heràldic–. Les samarretes llueixen el ruc, i unes altres, el burro muntant el bou hispànic, amb el gros sexe del color de les quatre barres. Als diaris hi comencen a aparèixer articles a favor o en contra del logotip, mentre que grups de nacionalistes espanyols (anomenats per la premsa “d'estètica skin”) increpen els aficionats al burro. A les fires de Catalunya, llatinoamericans amb parades de roba –segurament més ignorants que amb mala fe–, s'afanyen a vendre grans toros i banderes espanyoles amb el banyut –la mateixa bandera que llueïen els soldats espanyols– que defensaven la “fúria espanyola” i la testosterona del Sr. Bono –a l'Iraq, on, fins i tot, van col·locar el logotip de l'Osborne a la caserna–. El PSOE, i bona part del PSC-PSOE de l'“Espanya plural” (és a dir, Espanya amb Extremadura, Ceuta o Catalunya, en qualsevol ordre i amb cafè igual per a tothom) estan satisfets: ja tenen el seu símbol.

No és estrany, doncs, que dos xicots del Pla de l'Estany, una mica amoïnats davant tanta “fúria espanyola” present també a Catalunya, es decidissin a contraatacar copiant i/o adaptant un afortunat logotip de l'AFRAC (Associació per al Foment de la Raça Asinina Catalana). Jaume Sala i Alex Ferreiro (catalanogal·lec, de pares procedents de Pontevedra), van decidir, igual com els gallecs ja havien proposat una vaca gallega per enfrontar-se al brau espanyol, optar pel mascle de la somera. Però no un burro qualsevol –i és això el que no han comprès alguns dels seus detractors–: és un

“En contra d'alguns opinants, penso que aquest ruc té unes connotacions amb les quals molts catalans ens podem sentir implicats, per bé i per mal: tossuderia i ruqueria, però també força, paciència i treball, coses que sembla que, col·lectivament, ens caracteritzen, si més no enfront dels espanyols”

ase molt especial, fort, de notable corpulència i de constitució robusta, ben diferent del ruc andalús o àrab. És l'ase de “raça catalana”, que va ser “restaurat l'any 1981 per dos menescals de Banyoles, Esteve Bosch i Pere Comas, fundadors, justament, de l'esmentada AFRAC, amb seu en aquesta ciutat. Van descobrir que la previsible extinció –com ens passa als catalans– es podia pal·liar acudint a llocs tan diversos com els Estats Units –on l'exèrcit nord-americà n'havia fet diversos experiments, operant-los, per exemple, les cordes bucals, ja que per la seva resistència –però millors muts– eren molt útils en la guerra, i amb la unitat de Genètica de la Facultat de Veterinària de la UAB van localitzar-ne més exemplars –com els exiliats catalans, presents arreu–, a Argentina, Mèxic, Cuba, Xile, Brasil, a Espanya i, fins i tot, a l'Índia, Austràlia, Alemanya, el Regne Unit, Àustria, França, Itàlia i Romania. Aquest burro autòcton és també anomenat guarà o gorà català i és definit pel *Diccionari d'exterior del cavall* (1994) com a “Ase destinat a la reproducció per a someres o egües”.

És evident que el triomf de l'ase és degut, d'una banda, a la prèvia i ufanosa existència del toro –el català, en contra del que opina Antoni Puigverd i companyia, es fa nacionalista per reaccionar enfront d'un altre nacionalisme molt més poderós i eficient (té un estat, canons i, militars, policies i diaris), que és l'espanyol. Però també, per l'altra banda –i estic d'acord amb el dissenyador Claret Serrahima–, per la contundència del seu disseny, que pot lluitar amb igualtat de condicions amb la força del disseny del toro d'Osborne.

En contra d'alguns opinants, penso que aquest ruc té unes connotacions amb les quals molts catalans ens podem sentir implicats, per bé i per mal: tossuderia i ruqueria, però també força, paciència i treball, coses que sembla que, col·lectivament, ens caracteritzen, si més no enfront dels espanyols –almenys alguns–, que se senten més ben representats per la fatxenderia, fúria i agressivitat del toro.

L'intent anterior d'un col·lectiu per lluitar contra el toro amb un gat (associant el joc de paraules Catalonia amb el terme anglès *cat*, gat), a parer meu, és molt menys afortunat.

Visca, doncs, el burro català, que ens defensa, als qui volem, del furiós toro espanyol! Un burro que, altrament, pot ser perfectament balear i valencià.

Un ruc que, a partir d'ara, podrà dialogar no solament amb el brau del país veí, sinó també amb el gall de Portugal o el de França, el cangur d'Austràlia i amb altres animals dels distints estats nord-americans. Una mica d'humor –i, sortosament, el burro català en té més que el toro espanyol– no va malament, encara que sigui, com ha estat dit, el recurs dels dèbils. Jo m'hi he apuntat: el meu cotxe em semblaria orfe sense aquest adhesiu del burro català –si més no perquè no se'm confongui, perquè ja sabem que, en paraules dels amics del toro, “qui calla atorga”.

Jaume Fàbrega és crític de gastronomia

JAUME FÀBREGA